

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану про виконану роботу», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Гончаренком О. О. та іншими (всього 7 підписів) (реєстр. № 15332 від 15.06.2026)

Комітет на засіданні 29 червня 2026 року (протокол № 268), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 19 червня 2026 року (електронна картка документа (2263539), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану про виконану роботу», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Гончаренком О. О. та іншими (всього 7 підписів) (реєстр. № 15332 від 15.06.2026), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам.

Комітет зазначив, що відповідно до положень частин другої та четвертої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», тимчасова слідча комісія у визначений Верховною Радою України термін, але не пізніше як через шість місяців з дня її утворення, подає Верховній Раді України письмовий звіт про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення. Термін звіту тимчасової слідчої комісії визначається Верховною Радою України у постанові про утворення відповідної комісії.

Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів

за весь термін її діяльності (частина сьома статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Тимчасова слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку тимчасової слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів тимчасової слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки тимчасової слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем тимчасової слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

У статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

За результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, взяти їх до відома; припинити повноваження тимчасової слідчої комісії, а в разі необхідності вирішити питання щодо, зокрема, направлення матеріалів тимчасової слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного

реагування; направити висновки тимчасової слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікувати висновки тимчасової слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що 17 грудня 2025 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану (Постанова Верховної Ради України № 4731-IX) (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий Верховною Радою України не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 17 червня 2026 року.

Так, 15 червня 2026 року, народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Гончаренком О. О. та іншими (всього 7 підписів) було внесено на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України про звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу (реєстр. № 15332), а також, власне, звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу (далі – Звіт), у додатку до проекту Постанови.

З огляду на це Комітет зауважив, що Тимчасовою слідчою комісією не враховано позицію Комітету, висловлену у Роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (статей 3, 4, 22, 23) та Регламенту Верховної Ради України (статей 85, 86, 87, 88) щодо визначення строку повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України від 27 червня 2023 року (протокол № 156)¹, в якому Комітет наголошував на тому, що термін подання звіту тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу Верховній Раді України охоплюється строком, протягом якого Верховною Радою України має бути заслухано цей звіт. У свою чергу це вимагає від тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії під час подання звіту про виконану роботу врахування, зокрема, особливостей організації роботи Верховної Ради України в умовах дії воєнного стану, з метою забезпечення розгляду Верховною Радою України звіту про виконану роботу в строк, визначений у постанові Верховної Ради України про утворення відповідної комісії.

¹ Роз'яснення Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України щодо застосування окремих положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (статей 3, 4, 22, 23) та Регламенту Верховної Ради України (статей 85, 86, 87, 88) щодо визначення строку повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України від 27 червня 2023 року (протокол № 156).

Крім того, у пояснювальній записці до проекту Постанови зазначено, що «Звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу затверджено на засіданні Тимчасової слідчої комісії».

Водночас Комітет звернув увагу, що проект Постанови та доданий до нього Звіт внесли до Верховної Ради України сім народних депутатів України – члени Тимчасової слідчої комісії, тоді як кількісний склад зазначеної Комісії визначено у складі 14 народних депутатів України (пункт 3 Постанови Верховної Ради України № 4731-IX).

У зв'язку з наведеним Комітет зазначив, що відповідно до положень статті 2, частини третьої статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частини другої статті 88 Регламенту Верховної Ради України тимчасові слідчі комісії діють, зокрема, на принципах верховенства права та колегіальності, а пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами такої комісії.

Щодо змісту та оформлення проекту Постанови (реєстр. № 15332) та Звіту Комітет зазначив таке.

Згідно з пунктами 1 та 2 проекту Постанови Верховній Раді України пропонується взяти до відома та «оприлюднити звіт Тимчасової слідчої комісії про виконану роботу на офіційному веб-сайті Верховної Ради України».

Своєю чергою, у розділі II. «Експертна рада» Звіту зазначено про утворення при Тимчасовій слідчій комісії Експертної ради:

«... Тимчасовою слідчою комісією на своєму засіданні 03.02.2026 року (протокол № 3, за наявності кворуму у кількості 10 членів Комісії) ухвалено Рішення № 3 «Про утворення Експертної ради при Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану», яким утворено Експертну раду при Тимчасовій слідчій комісії як консультативно-дорадчий орган, затверджено Положення про Експертну раду та її персональний склад...»;

«Головними завданнями утвореної Експертної ради визначено:

- 1) надання наукових та фахових консультацій з питань, що є предметом розслідування Тимчасової слідчої комісії;
- 2) надання роз'яснень щодо специфіки функціонування, внутрішніх процедур, регламентів та алгоритмів діяльності державних органів, установ та організацій, які делегували представників до складу Експертної ради;
- 3) консультування щодо практичного застосування та виконання законодавства України у відповідних галузях державними органами та посадовими особами;
- 4) методична допомога у підготовці та юридично грамотному формуванні проектів запитів Тимчасової слідчої комісії з метою отримання

максимально повних, релевантних даних та уникнення формальних відмов; 5) попередній аналіз документів, матеріалів та відповідей, що надходять від державних органів та установ, на предмет їх повноти та відповідності фактичним процедурам, прийнятим у відповідних відомствах; 6) участь у підготовці пропозицій до висновків та підсумкового звіту Тимчасової слідчої комісії; 7) надання методичної допомоги робочим групам Тимчасової слідчої комісії у підготовці до проведення перевірок та опитувань».

З огляду на це Комітет зауважив, що ані Законом України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», ані Регламентом Верховної Ради України не передбачено створення при тимчасових слідчих комісіях «експертних рад». Натомість, положеннями пункту 6 частини першої статті 12 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» передбачено право тимчасової слідчої комісії приймати рішення про залучення експертів та фахівців для роботи в тимчасовій слідчій комісії.

Крім того, на сторінках 22-24 Звіту зазначено про прийняття рішення Тимчасовою слідчою комісією рекомендувати Кабінету Міністрів України, Міністерству оборони України та Національній поліції України внести зміни до окремих нормативно-правових актів та вжити заходів організаційного, матеріально-технічного та контрольного характеру.

Комітет зазначив, що згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» тимчасові слідчі комісії підзвітні Верховній Раді України.

Результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає у письмовому звіті, який має містити висновки і пропозиції про: факти і обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти і обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Своєю чергою, пунктом 3 частини третьої статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» та пункту 3 частини четвертої статті 88 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що питання щодо направлення висновків тимчасової слідчої комісії відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі для реагування згідно із законом, вирішує в разі необхідності Верховна Рада України.

У розділі IX «Пропозиції» Звіту зазначено, що «Комісія пропонує взяти до відома цей звіт про виконану роботу та продовжити роботу Тимчасової слідчої

комісії на визначений Постановою Верховної Ради України від 17.12.2025 № 4731-IX строк діяльності Тимчасової слідчої комісії».

Комітет привернув увагу до того, що положеннями частини третьої статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» передбачено, що у пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії.

З огляду на це Комітет зауважив, що проект Постанови потребує доопрацювання, оскільки не містить положень щодо продовження роботи Тимчасової слідчої комісії, про що зазначено у пропозиціях комісії на сторінці 39 Звіту.

Крім цього, Комітет звернув увагу на те, що на виконання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Постанови Верховної Ради України «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави» Національною комісією зі стандартів державної мови 1 березня 2026 року було затверджено Український правопис як стандарт державної мови (рішення від 1 березня 2026 року № 47), який є чинним з 28 березня 2026 року.

У зв'язку з цим, у пункті 2 проекту Постанови слово «веб-сайт», згідно із затвердженим Українським правописом, має бути написано «вебсайт».

Враховуючи наведене, Комітет ухвалив експертний висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану про виконану роботу», внесений народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Гончаренком О. О. та іншими (всього 7 підписів) (реєстр. № 15332 від 15.06.2026), і прийняв рішення направити його Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України у сфері оборони, антикорупційного законодавства України та дотримання прав і свобод людини під час дії воєнного стану та Голові Верховної Ради України.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО